

— посилення конкуренції на товарних ринках, де реалізується продукція активів проекту чи підприємства.

Виходячи з цього, в процесі інвестиційного кредитування аграрних проектів доцільно: проаналізувати ризики, пов'язані із змінами нормативно-правового регулювання економічної діяльності аграрних підприємств, фінансування діяльності підприємства та проекту, інвестиційної діяльності, проектні ризики; оцінити процеси на ринках товарно-матеріальних та трудових ресурсів, інфляційні процеси, загальні економіко-адміністративні умови здійснення сільськогосподарської діяльності, інвестиційну кредитоспроможність підприємства.

ПРО ПАРАДИГМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Ткаченко С.А., к.е.н.,
Миколаївського політехнічного інституту*

В процесі дослідження історії нашої науки не раз робилися спроби виділити основні етапи у її формуванні. Так, Ф.В. Єзерський вважав, що обліку іманентно належить ціль: максимальне збільшення точності записів, під точністю він розумів повне виключення реєстраційних арифметичних помилок. Кожний наступний етап був кроком у досягненні цілі, а таких кроків було сім: 1) перерахунковий, при якому складався тільки опис наявних цінностей (майна); 2) перерахунковий борговий - окрім обліку майна вівся облік особистих рахунків-розрахунків (ресконтро); правильність запису контролювалася шляхом співставлення інвентарного опису та ресконтро; 3) простий – записи контролювалися тільки шляхом співставлення зустрічних обертів, які ще не складають єдиної замкненої системи; 4) подвійна італійська – уся реєстрація і підрахунки контролювалися системним шляхом за допомогою подвійного запису; 5) англійська – контроль посилювався за рахунок спеціальних прийомів, введених у систему обліку; 6) поєднана подвійна та англійська – передбачалася комбінація контрольних моментів із двох попередніх етапів; 7) російська потрійна – якщо у подвійної італійської було тільки 2 ознаки вірності, то в російській їх 19 [1, с. 7].

Основним пороком даної класифікації було бажання автора видати свій винахід за останнє досягнення, за «венець» усієї еволюції бухгалтерського обліку.

Д.Б. Стернсон у історичній схемі розвитку обліку виділяв п'ять етапів: інвентарно-натуральний, інвентарно-грошовий, розрахунковий, проста бухгалтерія та балансовий облік [2, с. 4-5]. У цієї схемі, на наш погляд, пропущені: облік споживчих господарств та система, яка отримала назву камеральної.

Як би розкриваючи зміст балансового (подвійного) обліку, австрійський дослідник Антон Хаар поділяє його на п'ять етапів: 1) бухгалтерія без заключної інвентаризації та заключного балансу; 2) пробний баланс без інвентарного опису (баланс складається тільки з метою вивірки записів та підрахунків); 3) баланс складається в цілях визначення суми капіталу, але нерегулярно і без інвентаризації; 4) статичний (майновий) баланс, який складається у строго визначені звітні періоди і на основі інвентаризації; 5) динамічний (фінансовий) баланс складається у цілях визначення суми прибутку [3].

Не зменшуючи наукової цінності праці означеного дослідника, хибною виступає ідея, відносно розкриття змісту диграфічної бухгалтерії через наголос на еволюцію бухгалтерської категорії балансу.

Адепт обліково-економічної думки Я.В. Соколов вважав, що методологія бухгалтерського обліку «... пройшла шість головних етапів, помножуючись, ускладнюючись і вдосконалюючись. При цьому досягнення попередніх етапів органічно включалися до складу наступних етапів, розщеплювалися в них» [4, с. 6]. Ним виділено та всебічно розглянуто наступні етапи: натуралістичний; вартісний; диграфічний; теоретико-практичний; науковий; сучасний [4, с. 6-11].

Слабкою стороною означеної думки виступає той беззаперечний факт, що автор безапеляційно вважав, «займаючись теорією бухгалтерського обліку, ми повинні уявляти її як розвинуту ідею удосконалення процесів управління господарською діяльністю» [4, с. 6].

Основним пороком наведених класифікацій потрібно визнати той факт, що багато які явища, що виникли одночасно, розвивалися паралельно, тривалий час і незалежно один від одного співіснували, розглядаються як такі, що передують один одному. Це викривлення процесів, які реально проходили не дозволяло надати досить впевнену картину еволюції облікових ідей. Тому правильніше говорити не про стадії або етапи в розвитку «облікових ідей» (А.М. Галаган), а про парадигми бухгалтерського обліку (Г. Кун). Під парадигмою, філософ епохи пост позитивізму, Г. Кун розумів «сукупність переконань, цінностей, технічних засобів тощо, яка характерна для членів цього

співтовариства» [5, с. 228].

Коли ми говоримо про теоретичні концепції бухгалтерського обліку, їх зміни та розвиток, то, в сутності, ми маємо на увазі тільки парадигму подвійного обліку. Для порозуміння інших більш простих парадигм обліку необхідно виходити із розуміння самої складної. Г. Гегель писав: «Для розуміння нижчих ступенів необхідно знайомство з вищим організмом, бо він є масштабом і первообразом для менш розвинутих; тому що в ньому усе дійшло до своєї розгорнутої діяльності, тоді ясно, що лише із нього можливо познати нерозвинуте» [6, с. 518].

Література.

1. Езерский Ф.В. Различные систем счетоводства / Ф.В. Езерский. - СПб.–М. [б. г.].
2. Стернинсон Д.Б. Основы балансоведения / Д.Б. Стернинсон. - М.: Госстехиздат, 1936. - ч. I.
3. Naar A. Das Wesen der transitorischen Posten und Antizipationen und ihre Behandlung in der Buchhaltung und Bilanz / A. Naar. - Wien, 1926.
4. Соколов Я.В. История бухгалтерского учёта: Учебник / Я.В. Соколов, В.Я. Соколов. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 288 с.: ил.
5. Кун Т. Структура научных революций / Т. Кун; [пер. с англ.]. – М.: Прогресс, 1977.
6. Гегель Г. Философия природы / Г. Гегель. - М.–Л.: Соцэкгиз, 1934. - т. II.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

***Чуракова Ю.М. студентка* ,
Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва***

Запаси є ваговою частиною активів підприємства, вони займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності; при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та при висвітленні

* Науковий керівник – Рагуліна І.І., к.е.н., доцент